

processing of situation in the border guard service division type «b» in forested mountainous terrain. The problem of the estimation model of system elements of gathering and obtaining information, data processing of situation in the border guard service division type «b» in forested mountainous terrain were not researched in details, while existing methods developed for security and protection of the State border of the USSR nowadays are not effective. The task of this article is to present the estimation model of system elements of gathering and obtaining information, data processing of situation in the border guard service division type «b» in forested mountainous terrain.

This model allow the department of the border guard service division to perform calculations with the help of which one can estimate the effectiveness of system elements in gathering and obtaining information, data processing of situation in the area of responsibility in forested mountainous terrain. The result evaluation of weighting coefficients that reflect the opportunities of system elements of information support for revealing of information characteristics of offences allow to solve tasks of choosing rational connection of information elements according to the direction with concrete offence.

**Keywords:** *the Border Guard Service Division type “B”, forested mountainous terrain, border guard detail.*

УДК 351.865

**Юрій Борисович ІВАШКОВ,**  
кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри управління  
Національної академії Державної прикордонної служби України  
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

**Тетяна Олександрівна ІВАШКОВА,**  
кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії  
та історії держави і права та приватноправових дисциплін  
Національної академії Державної прикордонної служби України  
імені Богдана Хмельницького, м. Хмельницький

## **МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ТА СПІВПРАЦЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТРАНСКОРДОННІЙ ЗЛОЧИННОСТІ**

*Статтю присвячено дослідженню питання актуальності міжнародного співробітництва та співпраці Державної прикордонної служби України із запобігання транскордонній злочинності. Розкрито основні складові міжнародного співробітництва та співпраці ДПС України на прикордонному рівні та з'ясовано його основні завдання. Досліджено основні форми міжнародного співробітництва у сфері боротьби з транскордонною злочинністю.*

**Ключові слова:** *національна безпека, прикордонна безпека, міжнародне співробітництво, нормативно-правове забезпечення, транскордонна злочинність.*

**Постановка проблеми у загальному вигляді.** Формування та реалізація державної політики у сфері національної безпеки України відбувається з урахуванням динамічних зміни у глобальному середовищі безпеки, вияву внутрішніх загроз і ризиків та можливості їх нейтралізації. Перед керівництвом країни постали актуальні питання, щодо визначення загальних принципів, пріоритетних цілей, завдань і механізмів захисту інтересів громадян, суспільства і держави. Розробка концептуальних теоретичних та практичних положень у сфері національної безпеки неможлива без детального аналізу та перегляду сталих методів і підходів у її формуванні, а також пошуку принципово нових та ефективних рішень.

Однак процеси, що відбуваються протягом останніх років, загострили старі та породили нові загрози та виклики, спричинили нестабільність і появу навколо України та на її території зон активних, «заморожених» і потенційних конфліктів, призвели до суттєвого погіршення стану в інформаційній, енергетичній та оборонній сферах. Тому, будь-яка сучасна держава, і Україна зокрема, приділяє питанням забезпечення безпеки підвищену увагу.

Безпека є необхідною умовою нормальної життєдіяльності особи, суспільства і держави в цілому. Загальновизнане розуміння поняття «безпека» – це стан відсутності будь-якої загрози, або ж певна діяльність по забезпеченню або по попередженню яких-небудь небезпек.

Водночас провідні науковці у галузі національної безпеки та державного управління розглядають національну безпеку як необхідний і динамічний стан відносної неуразливості держави, який визначає характер взаємодії з зовнішнім світом і забезпечується переважно спільними зусиллями зовнішньополітичних, силових і координаційних державних органів у спосіб гнучкого використання заходів в умовах явного чи прихованого, прямого чи опосередкованого несприятливого впливу зовнішніх і внутрішніх чинників на ситуацію в державі, прийняття рішень у сфері забезпечення життєдіяльності і розвитку держави та її системи безпеки [1].

З урахуванням необхідності здійснювати заходи із забезпечення державної безпеки, кожному державному та, зокрема, правоохорон-

ному органу на законодавчому рівні визначено його основні функції та повноваження. Вагому роль при цьому відводиться Державній прикордонній службі України (далі – ДПСУ), як суб'єкту із спеціальним статусом, основним завданням якого є забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні. В рамках виконання основних завдань органи охорони державного кордону забезпечують виконання завдань з міжнародного співробітництва щодо запобігання та боротьби з транскордонною організованою злочинністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Дослідженню проблеми транснаціональної організованої злочинної діяльності та протидії їй присвячено увагу у роботах багатьох науковців І. С. Катеринчука, О. І. Кириченко, Д. А. Купрієнко, І. П. Кушнір, М. М. Литвина, З. М. Макарухи, А. В. Махнюка, Т. В. Мельничук, А. Б. Мисика, В. Навроцького, Ю. Ю. Соломко, С. О. Філіппова, М. Ю. Цибровського, П. А. Шишоліна та ін. [2-12].

Результати аналізу цих досліджень дозволяють на науковому рівні актуалізувати питання щодо міжнародного співробітництва між Україною та іншими державами світу через вияв причин, умов, наслідків та розробку шляхів запобігання транскордонній злочинності. Зокрема, аналізуючи сучасний стан безпекового середовища у науковців найбільшого занепокоєння викликають: зростаючі масштаби міжнародного тероризму, розповсюдження зброї масового ураження (ЗМУ) та незаконних видів діяльності (насамперед, піратства); криза дієвості міжнародного права та міжнародних інститутів і систем безпеки; прагнення Росії до утвердження в якості одного зі світових центрів (полюсів) сили і зростаюча агресивність її зовнішньої політики; відсутність консенсусу на євроатлантичному просторі стосовно відносин з Росією та реагування на агресивні прояви її зовнішньої політики [13].

Метою статті є узагальнення та систематизація теоретичних, методологічних та практичних підходів розвитку міжнародного співро-

---

бітництва та співпраці ДПС України із запобігання транскордонній злочинності на прикордонному рівні.

Виклад основного матеріалу дослідження. З моменту набуття незалежності Україною прийнято та послідовно реалізовано низку державних програм (концепцій) у сфері забезпечення прикордонної безпеки, зокрема:

з метою забезпечення територіальної цілісності держави та недоторканності її кордонів, узгодженості дій органів державної виконавчої влади щодо договірно-правового оформлення і практичного визначення державного кордону та підтримання його режиму Указом Президента України від 16 грудня 1993 року № 596/93 було затверджено Комплексну програму розбудови державного кордону України;

16 листопада 2000 року Указом Президента України № 1241/2000 затверджено Програму дій, спрямованих на підтримання режиму державного кордону України і прикордонного режиму, розвиток Прикордонних військ України та митних органів України, на період до 2005 року, якою передбачено поетапне (протягом 2000 - 2005 років) реформування Прикордонних військ України у Державну прикордонну службу України, що обумовлювалося положеннями частин третьої та четвертої статті 17 Конституції України;

19 червня 2006 року Указом Президента України № 546/2006 схвалено Концепцію розвитку Державної прикордонної служби України на період до 2015 року;

13 червня 2007 року Постановою Кабінету Міністрів України № 831 затверджено Державну цільову правоохоронну програму «Облаштування та реконструкція державного кордону» на період до 2015 року;

27 жовтня 2010 року Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 2031-р схвалено Концепцію інтегрованого управління кордонами, якою визначено основні засади і напрямки державної політики у сфері інтегрованого управління кордонами, втрата чинності якої відбудеться на основі прийняття нового документу «Про схвалення Концепції інтегрованого управління кордонами», затвердженого розпоряджен-

---

ням Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 1149-р, яке набирає чинності з 1 січня 2016 року;

5 січня 2011 року Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 2-р затверджено План заходів щодо реалізації Концепції інтегрованого управління кордонами.

Слід зазначити, що основним документом оборонного планування є Стратегія національної безпеки України, спрямована на реалізацію до 2020 року визначених нею пріоритетів державної політики національної безпеки, а також реформ, передбачених Угодою про асоціацію між Україною та ЄС [14]. Виходячи з її положень розробляються доктринальні документи з питань воєнної безпеки, зокрема воєнна доктрина, основні напрями зовнішньої політики, стратегії інформаційної безпеки, кібербезпеки, реформування сектору безпеки і оборони, інших нагальних питань національної безпеки, а також державних програм за окремими напрямками державної політики національної безпеки.

На сьогоднішній день реалізація та укладення, чи то приєднання до міжнародних договорів, що регулюють питання забезпечення безпеки державного кордону передбачає:

реалізацію міжнародних конвенцій, до яких приєдналася Україна, та міжнародних договорів, що регулюють прикордонні питання та питання безпеки і спрощення міжнародної торгівлі.

укладення нових договорів, зокрема щодо:

співробітництва під час здійснення контролю осіб, товарів і транспортних засобів, що переміщуються через спільний державний кордон;

проведення попередньої перевірки правових підстав для в'їзду в Україну іноземців та осіб без громадянства в іноземних аеропортах;

обміну попередньою інформацією про товари і транспортні засоби, що переміщуються через спільний державний кордон;

реадмісії осіб з державами – походження потенційних незаконних мігрантів та державами їх транзитного прямування;

про порядок взаємодії з прикордонних питань та співробітництво у сфері обміну інформацією.

На близьку перспективу нагальним є здійснення дій щодо: укладення міжнародних заходів щодо договірно-правового оформлення державного кордону; імплементація європейських стандартів здійснення прикордонного, митного та інших видів державного контролю на державному кордоні; реадмісії осіб з державами походження незаконних мігрантів та державами їх транзитного прямування та фінансування ЄС у рамках секторальної бюджетної підтримки у сфері управління кордонами тощо [15].

Розглянемо більш детально основні складові міжнародного співробітництва та співпраці ДПС України на прикордонному рівні.

Співробітництво в рамках виконання міжнародних договорів з протидії організованій злочинності на державному кордоні здійснюється щодо запобігання, викриття, документування та розслідування злочинів, які належать до організованої злочинності, насамперед: тероризму; незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів; незаконного обігу зброї, боєприпасів, вибухових і радіоактивних речовин; фальшування грошей, інших засобів платежу, цінних паперів, а також впровадження їх в обіг; економічних злочинів, у тому числі пов'язаних з ухиленням від сплати податків, незаконних фінансових операцій, а також легалізації доходів, отриманих злочинним шляхом; злочинів проти життя і здоров'я, свободи і людської гідності; нелегальної міграції; торгівлі людьми; злочинів проти власності, насамперед тих, об'єктом яких є культурні та історичні цінності; крадіжок автотранспортних засобів та їх легалізації.

Міжнародні договори та програми протидії організованій злочинності на державному кордоні включають у себе увесь комплекс питань, пов'язаних зі співробітництвом суб'єктів інтегрованого управління кордонами з відповідними компетентними органами суміжних з Україною держав.

Слід зазначити, що міжнародне співробітництво у сфері боротьби з організованою злочинністю ґрунтується на нормах міжнародного права і чинного законодавства України, міждержавних і міжурядових договорах, двосторонніх відомчих угодах.

Стаття 2 Закону України «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю» визначає, що метою боротьби з організованою злочинністю є: встановлення контролю над організованою злочинністю, її локалізація, нейтралізація та ліквідація, а також усунення причин і умов існування організованої злочинності [16].

Згідно з положенням статті 6 цього ж Закону основними напрямками боротьби з організованою злочинністю є: створення правової основи, організаційних, матеріально-технічних та інших умов для ефективної боротьби з організованою злочинністю, організація міжнародного співробітництва у цій сфері; виявлення та усунення або нейтралізація негативних соціальних процесів і явищ, що породжують організовану злочинність та сприяють їй; запобігання нанесенню шкоди людині, суспільству, державі; запобігання виникненню організованих злочинних угруповань; виявлення, розслідування, припинення і запобігання правопорушенням, вчинюваним учасниками організованих злочинних угруповань, притягнення винних до відповідальності; забезпечення відшкодування шкоди фізичним та юридичним особам, державі; запобігання встановленню корумпованих зв'язків з державними службовцями та посадовими особами тощо [16].

Крім зазначених міждержавне співробітництво може здійснюватись в напрямі боротьби з іншими формами організованої злочинності.

Основними формами міжнародного співробітництва у сфері боротьби з організованою злочинністю на державному кордоні є:

а) обмін інформацією:

щодо осіб, які причетні або підозрюються у причетності до організованої злочинності, стосовно їх злочинного минулого та зв'язків;

щодо злочинних угруповань і об'єднань, їх структур, найбільш характерних особливостей поведінки їх членів і діяльності угруповань, їх закордонних зв'язків;

щодо часу, місця та способу скоєння злочину, об'єктів злочинного посягання, а також щодо законів, які порушено і заходів, яких вжито, щоб запобігти організованій злочинності;

б) обмін оперативною інформацією, яка стосується організованої злочинності;

- в) постійний обмін інформацією і досвідом стосовно сучасного стану організованої злочинності, а також про методи боротьби з нею;
- г) обмін фахівцями і організація спільних навчань, спрямованих на вивчення сучасних методів боротьби з організованою злочинністю;
- д) обмін інформацією про нові види наркотичних і психотропних речовин або їх прекурсорів, місця та процес виробництва, маршрути і способи транспортування, способи і місця сховищ, лабораторні методи дослідження;
- е) постійний обмін досвідом у сфері боротьби з комп'ютерною злочинністю;
- ж) здійснення розшуку осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, а також осіб, які ухиляються від кримінальної відповідальності або відбування покарання;
- и) проведення робочих зустрічей з метою координації оперативно-розшукових заходів;
- к) обмін нормативно-правовими актами, науковими, фаховими і освітніми публікаціями у сфері боротьби з організованою злочинністю;
- л) здійснення в межах національного законодавства інших необхідних заходів для реалізації міжнародних договорів з протидії організованої злочинності на державному кордоні.

Напрямки і форми співробітництва щодо протидії організованій злочинності на державному кордоні визначаються з кожною суміжною державою окремо ґрунтуючись на важливості співробітництва між органами державної безпеки і охорони громадського порядку у результативному запобіганні і боротьбі з організованою злочинністю, при цьому прагнучи опрацювати найефективніші форми і способи оперативної співпраці і попереджувальних дій цих органів та забезпечуючи розвиток і зміцнення відносин дружби і взаємного співробітництва між обома державами дотримуючись внутрішнього законодавства своїх держав та чинних міжнародних договорів, принципів взаємності і двосторонньої вигоди.

На сьогодні між урядами України і суміжних країн укладено низку міжнародних договорів щодо протидії організованій злочинності.

Основними з них є:

Договір між Кабінетом Міністрів України, Урядом Республіки Молдова й Урядом Румунії про співробітництво у боротьбі зі злочинністю;

Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Республіки Польща про співробітництво в сфері боротьби з організованою злочинністю;

Угода між Урядом України і Урядом Угорської Республіки про взаємодію в боротьбі з організованою злочинністю;

Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Словацької Республіки про співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю.

Розглядаючи співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю на міждержавному рівні інтегрованого управління кордонами слід зазначити, що воно також ґрунтується на засадах міжнародних договорів про співробітництво і взаємодію з прикордонних питань. Такі договори укладено зі всіма суміжними державами. Вони передбачають: співробітництво з питань прикордонного і митного контролю; запобігання випадкам порушення порядку на кордоні, в тому числі і в пунктах пропуску через державний кордон; взаємний обмін інформацією; визначення механізму спільного контролю на кордоні за процесами нелегальної міграції, боротьби з контрабандою, тероризмом та наркобізнесом.

В той же час для ефективного співробітництва у сфері інтегрованого управління кордонами доцільним є укладення нових міжнародних договорів, зокрема щодо:

внесення змін до угод між Урядом України і Урядом Угорської Республіки, Урядом України і Урядом Румунії, Урядом України і Урядом Республіки Польща про пункти пропуску через державний кордон після виділення в рамках Європейського інструменту сусідства і партнерства грантів на розбудову пунктів пропуску через державний кордон;

внесення змін і доповнень до міжнародних угод про пункти пропуску через державний кордон з метою оптимізації їх мережі;

---

співробітництва під час здійснення контролю осіб, транспортних засобів і товарів, що переміщуються через спільний державний кордон;

взаємного визнання окремих результатів митного контролю та оформлення, а також накладеного митного забезпечення у процесі здійснення митних процедур під час перетинання українсько-російського кордону;

створення спільних із суміжними державами контактних (консультаційних) пунктів на державному кордоні;

запровадження спільного патрулювання державного кордону з підрозділами прикордонних органів суміжних держав.

Наша країна межує з сімома країнами по сухопутній ділянці і має свої кордони у територіальному морі. З усіма ними у держави є договірно-правові стосунки, які мають історію розвитку.

Положенням Закону України «Про державний кордон України» статті 7 закріплено, що прикордонні питання із суміжними державами вирішуються Україною на основі взаємності і добросусідства [17].

Обов'язковою умовою добросусідських відносин є підтримання на державному кордоні його режиму, який визначається законом України про державний кордон України, іншими законодавчими актами України та міжнародними договорами України.

Договірно-правове оформлення державного кордону включає: відпрацювання нормативно-правових актів, які регламентують договірно-правове оформлення державного кордону, розмежування континентального шельфу та виключних (морських) економічних зон; позначення державного кордону на місцевості (встановлення прикордонних знаків тощо);

проведення спільних перевірок державного кордону із суміжними державами.

Договірно-правове оформлення державного кордону базується на комплексі нормативних актів. На основі цих документів готуються міжнародні договори про спільний державний кордон, про його режим, про пункти пропуску, про передавання і приймання осіб через кордон, про спрощений порядок перетинання кордону, про співро-

---

бітництво з прикордонних (митних) питань, про делімітацію та демаркацію державного кордону.

Так як обов'язковою умовою добросусідських відносин є перед усім підтримання на державному кордоні його режиму, тому у відповідності з цим підписано ряд договорів між Україною і Республікою Польща «Про правовий режим українсько-польського державного кордону, співробітництво та взаємну допомогу з прикордонних питань» від 12 січня 1993 року, між Україною і Словацькою Республікою, «Про режим українсько-словацького державного кордону, співробітництво та взаємодопомогу з прикордонних питань» від 14 жовтня 1993 року, між Україною і Угорською Республікою «Про режим українсько-угорського державного кордону, співробітництво та взаємодопомогу з прикордонних питань» від 19 травня 1995 року, між Україною та Румунією про режим українсько-румунського державного кордону, співробітництво та взаємну допомогу з прикордонних питань від 17 червня 2003 року.

Окремої уваги заслуговує питання удосконалення існуючих механізмів обміну інформацією з правоохоронними і прикордонними відомствами суміжних іноземних держав, міжнародними організаціями та агенціями, офіційними представниками іноземних держав і міжнародних організацій в Україні та дипломатичними представництвами України за кордоном про обстановку на державному кордоні, в тому числі в межах існуючих договорів і угод між країнами.

Заходи щодо розвитку обміну інформацією, тобто інформаційної взаємодії спрямовані на вдосконалення правового врегулювання у сфері обміну інформацією, розширення можливостей суб'єктів інтегрованого управління кордонами в отриманні інформації необхідної для аналізу ситуації на кордоні, прийняття адекватних рішень та розвитку співробітництва.

Для прикладу, в Державній прикордонній службі України обмін інформацією організовано відповідно до п. 26 статті 19 та п. 43 статті 20 Закону України «Про Державну прикордонну службу України» та виходячи із взаємної заінтересованості в налагодженні взаємодії з питань охорони державного кордону, протидії незаконній міграції та іншим

формам транскордонної злочинності, керуючись укладеними міжнародними домовленостями – протоколами про обмін інформацією [18].

Ці протоколи після внутрішньодержавного погодження та отримання дозволу Уряду на їх підписання підписуються керівниками прикордонних відомств і мають статус міжнародного договору.

Також, міжнародними домовленостями тобто підставами для обміну інформацією з суміжними державами та міжнародними установами, окрім вищезазначених протоколів про режим кордону, є:

з Республікою Білорусь:

Угода між Урядом України і Урядом Республіки Білорусь про співробітництво з прикордонних і митних питань від 17.12.1992 року;

Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Державним комітетом Прикордонних військ Республіки Білорусь про порядок обміну інформацією про обстановку на державних кордонах України і Республіки Білорусь від 14.10.2004 року;

з Республікою Молдова:

Договір між Кабінетом Міністрів України, Урядом Республіки Молдова й Урядом Румунії про співробітництво у боротьбі зі злочинністю від 06.07.1999 року;

Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України і Прикордонною службою Республіки Молдова про обмін інформацією від 21.11.2006 року;

з Республікою Польща:

Протокол між Адміністрацією Державної прикордонної служби України та Головним Комендантом Прикордонної варті Республіки Польща про обмін статистичною та аналітичною інформацією від 16.06.2009 року;

План щодо подальшого розвитку співробітництва між прикордонними відомствами України, Угорщини, Словаччини та Польщі у боротьбі з незаконною міграцією та торгівлею людьми від 09.12.2004;

з Румунією:

Протокол III засідання Головних Прикордонних Уповноважених України та Румунії від 27.01.2007 року;

з Словацькою Республікою:

Угода між Кабінетом Міністрів України і Урядом Словацької Республіки про співробітництво у боротьбі з організованою злочинністю від 05.12.2000 року;

Протокол між Адміністрацією ДПС України та МВС Словацької республіки про обмін інформацією від 15.04.2010 року;  
з Угорською Республікою:

Протокол між Адміністрацією ДПС України та Головним управлінням поліції Угорської Республіки про обмін інформацією від 25.05.2010 року;

з Місією Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону в Україні та Республіці Молдова;

Меморандум про взаєморозуміння між Урядом України, Урядом Республіки Молдова та Європейською комісією щодо Місії Європейської Комісії з надання допомоги в питаннях кордону в Україні та Республіці Молдова від 07.10.2005 року;

Протокол робочої зустрічі керівників прикордонних та митних відомств України, Молдови та представників Місії Європейської Комісії по наданню допомоги з питань кордону в Україні і Республіці Молдова по відпрацюванню спільного щомісячного Оціночного звіту про результати охорони українсько-молдовського кордону від 21.11.2006 року.

**Висновки.** Отже, проаналізувавши стан міжнародного співробітництва та співпраці ДПСУ із запобігання транскордонної злочинності та її нормативно-правову базу, можна зробити висновок про те що врегулювання питань договірно-правового оформлення державного кордону включає: завершення спільної перевірки проходження українсько-румунського державного кордону та документальне оформлення її результатів; документальне оформлення підсумкових документів спільної перевірки проходження українсько-польського державного кордону; започаткування демаркації державного кордону з Республікою Білорусь; завершення демаркації державного кордону з Республікою Молдова, у тому числі його центральної ділянки; укладення міжнародних договорів.

**Перспективи подальших розвідок у даному напрямку.** На сьогодні існують серйозні виклики щодо забезпечення безпеки у євро-

пейському регіоні, такі як політичні, соціальні, економічні. Дієвим засобом вирішення проблемних питань є укладення міжнародних угод і договорів та налагодження співпраці із компетентними органами держав світу.

### Список використаної літератури:

Шипілова Л. М. Порівняльний аналіз ключових понять і категорій основ національної безпеки України : Автореф. дис... канд. політ. наук / Л. М. Шипілова; Рада нац. безпеки і оборони України, Ін-т пробл. нац. безпеки. – К., 2007. – 20 с.

Катеринчук І. С. Методичний апарат вибору раціональних значень параметрів системи протидії незаконній міграції на державному кордоні / І. С. Катеринчук, А. Б. Мисик, М. Ю. Цибровський / Зб. наук. праць. – Хмельницький. – Вид-во Нац. акад. ДПСУ ім. Б. Хмельницького. – 2007. – № 39. – Ч. II. – С.19–22.

Купрієнко Д. А. Декомпозиція проблеми аналізу загроз у контексті розробки паспортів загроз прикордонній безпеці / Д. А. Купрієнко, В. Ю. Мазур // Зб. наук. пр. Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького / за ред. В. О. Балашова. – Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2014. – № 21. – Ч. I. – С. 88–105.

Кушнір І. П. Прикордонне співробітництво – складова безпеки державного кордону / І. П. Кушнір // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Юриспруденція. – 2013. – Вип. 6-1(1). – С. 163-165.

Сучасні загрози національній безпеці України на державному кордоні / М. М. Литвин // Простір і час сучасної науки : матеріали шостої всеукраїнської наук.-практ. конф. (Київ, 20-23 липня 2009 р.). – К. : Вид-во ТОВ «МЕ-ГАНОМ», 2009. – Ч. 2. – С. 4–8.

Макаруха З. М. Правові механізми боротьби зі злочинністю та запобігання їй у рамках Європейського Поліцейного Офісу (Європолу) / З. М. Макаруха // Актуальні проблеми держави і права. – О., 2010. – Вип. 55. – С. 535–541.

Махнюк А. В. Окремі підходи щодо стратегічного аналізу ризиків у сфері інтегрованого управління кордонами: розроблення паспортів загроз прикордонній безпеці / А. В. Махнюк, О. І. Кириченко. // Державне будівництво. – 2012. – № 1. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeVu\\_2012\\_1\\_32.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/DeVu_2012_1_32.pdf).

Мельничук Т. В. Транскордонна злочинність: сутність види та деякі проблеми протидії в умовах євроінтеграції України / Т. В. Мельничук // Актуаль-

ні проблеми європейської інтеграції : зб. статей. / За ред. Д. В. Ягунова. – Вип. 4. – О. : Фенікс, 2008. – С. 245-253.

Навроцький, В. Транскордонний злочин як вид міжнародного злочину / В. Навроцький // Вісник Львівського університету: Сер.: Юридична. – 2004. – Вип.39. – С.392–398.

Соломко Ю. Ю. Окремі проблеми попередження злочинності мігрантів / Ю. Ю. Соломко // Право і суспільство. – 2014. – № 1. – С. 201-206.

Філіппов С. О. Протидія організації нелегальної транскордонної міграції на зовнішніх кордонах Європейського Союзу / С. О. Філіппов // Молодий вчений. Серія : юридичні науки. – 2015. – № 9 (24). Ч. 1.– С. 172-175.

Шишолін П. А. Поняття і сутність прикордонної діяльності, її місце та роль у системі національної безпеки / П. А. Шишолін // Наука і оборона. – 2014. – № 3. – С. 12–16. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/naui0\\_2014\\_3\\_4.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/naui0_2014_3_4.pdf)

Національна безпека України: стан і перспективи в контексті змін безпекового середовища (Міжнародна експертна зустріч) // Національна безпека і оборона / Український центр економічних і політичних досліджень ; ред. А. Черноваа. - К. : 2000. - № 9 (103). – С. 49.

Про Стратегію національної безпеки України : Указ Президента України 26 травня 2015 року № 287/2015. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/5728.html>.

Концепція інтегрованого управління кордонами : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 1149-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1149-2015-p>.

Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю : Закон України від 30.06.1993 № 3341-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3341-12>.

Про державний кордон України : Закон України від 04.11.1991 № 1777-XII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.

Про Державну прикордонну службу України : Закон України від 03.04.2003 № 661-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/661-15>.

*Рецензент – доктор військових наук, професор Кириленко В. А.*

*Стаття надійшла до редакції 2.12.2015*



---

*Ивашков Ю. Б., Ивашкова Т. А.* **Международное сотрудничество и сотрудничество Государственной пограничной службы Украины по предотвращению трансграничной преступности.**

Статья посвящена исследованию вопроса актуальности международного сотрудничества и сотрудничества Государственной пограничной службы Украины по предотвращению трансграничной преступности.

Раскрыты основные составляющие международного сотрудничества и сотрудничества ГПС Украины на пограничном уровне и выяснено его основные задачи. Исследованы основные формы международного сотрудничества в сфере борьбы с трансграничной преступностью.

**Ключевые слова:** национальная безопасность, пограничная безопасность, международное сотрудничество, нормативно-правовое обеспечение, трансграничная преступность.

*Ivashkov Y. B., Ivashkova T. O.* **International cooperation and collaboration of the State Border Guard Service of Ukraine on prevention of cross-border crime.**

The article is dedicated to research relevance of international cooperation and collaboration of the State Border Guard Service of Ukraine on cross-border crime preventing, due to the need for a reassessment of the main issues in the field of national security and protection of the state border of Ukraine.

We have generalized analysis of problems' development in modern scientific researches. The position of regulations that govern the issue of the state border security; proceedings of subjects of integrated border management activities on prevention, detection, disclosure (investigation) of cross-border crimes; coordination of the competent state authorities activity on providing of security and transparency of the state border; development of international, border and inter-agency cooperation; providing of immediate organizational, inquiry (investigative) and search operations; providing of preventive measures to prevent crime, especially

---

organized crime and facts of corruption; timely detection and prosecution of persons who have committed offenses have been analyzed. The basic elements of international cooperation and collaboration of SBGS of Ukraine at the border level have been revealed and its main tasks have been found out.

The basic forms of international cooperation in the organized crime combating sphere have been analyzed.

The basic problems and threats in the field of state security which need solution have been analyzed. We have revealed that serious concern deals with: the growing scale of international terrorism, proliferation of mass destruction weapons and unlawful activities (especially piracy); crisis of international law and international institutions and security systems; Russia's desire to assert as one of the world centers (poles) of force and increasingly aggressiveness of its foreign policy, including the aggressive actions of the Russian Federation in certain regions of Donetsk and Lugansk, the temporary occupation of the Autonomous Republic of Crimea and Sevastopol city; lack of consensus on the Euro-Atlantic area regarding relations with Russia and responding to aggressive acts of its foreign policy; urgent need for implementation of the European standards of border, customs and other kinds of state control of the state border.

We have made conclusion that the successful implementation of the rules of the regulations and international agreements would implement European standards of border management, improve international, trans-border and inter-agency cooperation, coordinate the efforts of the authorized state bodies for integrated and flexible response on modern threats in the state border security sphere, and also ensure its openness for conducting of cross-border activities.

**Keywords:** national security, border security, international cooperation, normative and legal regulatory support, cross-border crime.